

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

UKAZ

o proglašenju Zakona o zaštiti od požara

Proglašavam Zakon o zaštiti od požara, koji je Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske donio na sjednici 2. lipnja 1993. godine.

Broj : PA4-37/ 1-93.

Zagreb, 10. lipnja 1993.

Predsjednik Republike Hrvatske

dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

o zaštiti od požara

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) U svrhu zaštite života ljudi i imovine od požara (u daljnjem tekstu: zaštita od požara), poduzimaju se mjere i radnje za otklanjanje uzroka požara, za sprečavanje nastajanja i širenja požara, za otkrivanje i gašenje požara, za utvrđivanje uzroka požara kao i za pružanje pomoći kod otklanjanja posljedica prouzrokovanih požarom.

(2) Odredbe ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na tehnološke eksplozije koje nastaju kao posljedica uporabe zapaljivih tekućina i plinova te ostalih gorivih tvari koje sa zrakom mogu stvoriti eksplozivnu srnjesu.

(3) Zaštitu od požara organiziraju i osiguravaju njeno provođenje vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora na način određen ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.

(4) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na vojne građevine, građevinske dijelove i prostore te građevinske, građevinske dijelove i prostore od posebnog interesa za obranu države, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Članak 2.

(1) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora, te druge fizičke osobe, dužne su provoditi mjere zaštite od požara koje su propisane zakonom, propisima donesenim na temelju zakona, priznatim pravilima tehničke prakse, planovima zaštite od požara i drugim odlukama tijela državne uprave, lokalne samouprave i uprave te općim aktima pravnih osoba.

(2) Pravne osobe te stručne službe tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne samouprave i uprave i upravna tijela jedinica lokalne samouprave i uprave (u daljnjem tekstu; stručne službe) dužni su na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom i propisima donijeti na temelju zakona, svojim alatom, prijevoznim, tehničkim i ostalim sredstvima, a fizičke osobe i svojim radom sudjelovati u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom.

II. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 3.

- (1) Poglavarstvo Grada Zagreba, županijsko, gradsko i općinsko poglavarstvo organizira zaštitu od požara na svom području, vodi brigu o uspješnom provođenju i poduzim mjere za unapređenje zaštite od požara.
- (2) Predstavničko tijelo Grada Zagreba, kotara, grada i općine donosi plan zaštite od požara na temelju procjene ugroženosti od požara, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva unutarnjih poslova.
- (3) Predstavničko tijelo županije koordinira aktivnosti oko izrade procjene ugroženosti i planova zaštite od požara iz stavka 2. ovoga članka te donosi plan zaštite od Požara županije koji se temelji na izrađenim planovima zaštite od požara iz stavka 2. ovoga članka, a po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva unutarnjih poslova.
- (4) Predstavničko tijelo iz stavka 2. i 3. ovoga članka može donositi opće akte kojima, sukladno ovom Zakonu, određuje posebne mjere zaštite od požara na svom području.
- (5) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova, donosi godišnji program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku.
- (6) Ministar unutarnjih poslova donijet će propise o načinu izrade i primjeni metoda kod izrade procjene ugroženosti iz stavka 2. ovoga članka te članka 7. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.

Članak 4.

Predstavničko tijelo Grada Zagreba, grada i općine uređuje organizaciju i rad dimnjačarske službe, rokove čišćenja dimnjaka te obavljanje nadzora nad radom dimnjačarske službe.

Članak 5.

- (1) Ministar unutarnjih poslova donijet će propise kojima se određuje sadržaj plana zaštite od požara iz članka 3. stavka 2. i 3. te članka 7. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.
- (2) Predstavničko tijelo Grada Zagreba, županije, kotara, grada i općine, u cilju praćenja izvršenja plana zaštite od požara, najmanje jednom tijekom godine preispituje njegov sadržaj, ocjenjuje usklađenost ovog plana s novonastalim uvjetima (urbanističkim, graditeljskim, promjenom namjene građevine i slično) i prati dinamiku realizacije financijskih sredstava planiranih za zaštitu od požara.

Članak 6.

- (1) Radi utvrđivanja odgovarajuće organizacije i provođenja mjera zaštite od požara, građevine, građevinski dijelovi i prostori razvrstavaju se u četiri kategorije ugroženosti od požara, u ovisnosti o tehnološkom procesu koji se u njima odvija, vrsti materijala koji se u njima proizvodi, prerađuje ili uskladišćuje, vrsti biljnog pokrova, te vrsti materijala uporabljenog za izgradnju, i njena značaja.
- (2) Ministar unutarnjih poslova donijet će propise o uvjetima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina, građevinskih dijelova i prostora u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara.
- (3) Ministar unutarnjih poslova rješenjem će razvrstati građevine, građevinske dijelove i prostore u odgovarajuće kategorije ugroženosti sukladno uvjetima, osnovama i kriterijima iz propisa iz stavka 2. ovoga članka i odrediti rokove za izvršenje obveza koje iz toga proizlaze.

Članak 7.

(1) Vlasnici, odnosno korisnici građevina i prostora razvrstanih u prvu kategoriju ugroženosti dužni su donijeti plan zaštite od požara na osnovi izrađene procjene ugroženosti od požara, organizirati službu zaštite od požara s vatrogasnom postrojbom i odgovarajućim brojem djelatnika za obavljanje unutarnje kontrole nad provedbom mjera zaštite od požara.

(3) Vlasnici, odnosno korisnici građevina i prostora razvrstanih u drugu kategoriju ugroženosti od požara dužni su donijeti plan zaštite od požara na osnovi izrađene procjene ugroženosti od požara, imati odgovarajući broj djelatnika radi obavljanja stalnoga vatrogasnog dežurstva, gašenja požara i provedbe preventivnih mjera zaštite od požara.

(3) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora razvrstanih u treću kategoriju ugroženosti od požara dužni su imati najmanje jednog djelatnika koji neposredno organizira i brine o provođenju preventivne mjere zaštite od požara.

(4) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora razvrstanih u četvrtu kategoriju ugroženosti od požara dužni su imati djelatnika zaduženog za poslove zaštite od požara.

(5) Na radna mjesta djelatnika odgovornih za poslove zaštite od požara u pravnim osobama i stručnim službama mogu se zaposliti osobe koje imaju najmanje završenu školu za stručnog djelatnika vatrogasca ili srednju stručnu spremu tehničkog smjera i položen stručni ispit za

obavljanje poslova zaštite od požara.

(6) Ministar unutarnjih poslova propisuje program i način polaganja stručnog ispita za djelatnike iz stavka 5. ovoga članka.

(7) Propisima iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona odredit će se minimalni broj vatrogasaca u vatrogasnoj postrojbici te djelatnika zaduženih za poslove zaštite od požara koje moraju imati pravne osobe vlasnici odnosno korisnici građevina ili prostora razvrstanih u prvu i drugu kategoriju ugroženosti.

Članak 8.

Plan zaštite od požara kojeg su dužni donijeti vlasnici, odnosno korisnici građevina i prostora

razvrstanih u prvu i drugu kategoriju ugroženosti, mora biti usuglašen sa planom zaštite od požara

Grada Zagreba, odnosno planom zaštite od požara kotara, grada, odnosno općine.

Članak 9.

(1) Pravne osobe koje su vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora te stručne službe, polazeći od vlastitih uvjeta i potreba, a sukladno propisima o zaštiti od požara, općim aktom utvrđuju mjere i poslove u svezi s provedbom i unapređenjem zaštite od požara.

(2) Ministar unutarnjih poslova propisat će sadržaj općeg akta iz stavka 1. ovoga članka u dijelu koji se odnosi na zaštitu od požara.

Članak 10.

(1) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora dužni su osigurati provedbu mjera utvrđenih planom zaštite od požara iz članka 7. stavka 1. i 2. i općim aktom iz članka 9. ovoga Zakona.

(2) Djelatnici koji imaju posebne ovlasti i odgovornosti u pravnim osobama i stručnim službama svaki u svom djelokrugu, odgovorni su za provedbu mjera zaštite od požara, a naročito za održavanje u ispravnom stanju i

svrsishodnu uporabu opreme i sredstava za gašenje požara, kao i za upoznavanje djelatnika s opasnostima od požara na njihovim radnim mjestima.

Članak 11.

Radi otklanjanja uzroka zbog kojih može nastati požar ili koji olakšavaju njegovo širenje, društva za osiguranje dužna su pratiti i analizirati uzroke požara i, ovisno o predmetu osiguranja, pri utvrđivanju uvjeta osiguranja, odnosno zaključenja ugovora s osiguranicima, predvidjeti mjere kojima je svrha uklanjanje tih uzroka, a tijekom trajanja osiguranja kontrolirati njihovu provedbu.

III. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 12.

Ministarstvo unutarnjih poslova sudjeluje u izradi planova prostornog uređenja glede zaštite od požara kada to odredi ministar graditeljstva i zaštite okoliša u suglasnosti s ministrom unutarnjih poslova.

Članak 13.

(1) Posebne uvjete građenja u postupku utvrđivanja uvjeta uređenja prostora, glede zaštite o požara, utvrđuje nadležna policijska uprava Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: policijska uprava).

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, kad se radi o građevinama za koje, prema posebnom zakonu, građevnu dozvolu izdaje Ministarstvo graditeljstva i zaštite okoliša, posebne uvjete građenja utvrđuje Ministarstvo unutarnjih poslova u sjedištu.

(3) Ministar unutarnjih poslova će donijeti propise kojima će utvrditi građevine na koje se ne primjenjuje stavak 1. ovoga članka.

Članak 14.

(1) Pravne osobe registrirane za projektiranje dužne su, za građevine za koje je to traženo posebnim uvjetima građenja, mjere zaštite od požara, predviđene u glavnom projektu, prikazati tako da se na temelju grafičkih prikaza, proračuna i tekstualnih objašnjenja može ocijeniti predviđeni, odnosno odabrani sustav zaštite od požara te njegova učinkovitost.

(2) Sastavni dio glavnog projekta iz stavka 1. ovoga članka, za izdavanje građevne dozvole, čini prikaz predviđenih mjera zaštite od požara. U tekstualnom objašnjenju moraju se navesti propisi, odnosno priznata pravila tehničke prakse na kojima se temelji predviđeni sustav zaštite od požara.

(3) Pravna osoba registrirana za projektiranje, koja je izradila glavni projekt, obavit će provjeru istog na način utvrđen svojim općim aktom i nakon obavljene provjere izdati ispravu kojom se potvrđuje da su mjere zaštite od požara, primijenjene u glavnom projektu, izrađene sukladno s ovim Zakonom, uvjetima uređenja prostora, tehničkim normativima i normama.

(4) Isprava iz stavka 3 ovoga članka sastavni je dio glavnog projekta.

Članak 15.

(1) Tijelo graditeljstva može izdati građevnu dozvolu za gradnju građevine ili njenu rekonstrukciju tek pošto prethodno pribavi suglasnost nadležne policijske uprave da su u glavnom projektu predviđene propisane, ili posebnim uvjetima građenja tražene, mjere zaštite od požara u slučajevima kada je izdavanje takve suglasnosti određeno posebnim uvjetima građenja.

(2) U slučajevima kad je posebnim propisima određeno izdavanje načelne dozvole, odgovarajuće se primjenjuju odredbe stavka 1 ovoga članka.

(3) Kad građevnu dozvolu izdaje Ministarstvo graditeljstva i zaštite okoliša, suglasnost iz stavka 1. i 2. ovoga članka daje Ministarstvo unutarnjih poslova u sjedištu.

Članak 16.

(1) Uporabna dozvola za izgrađene ili rekonstruirane građevine može se izdati kad se utvrdi da su provedene mjere zaštite od požara predviđene glavnim projektom.

(2) Inspektor za zaštitu od požara policijske uprave (u daljnjem tekstu; inspektor policijske uprave) sudjeluje u radu komisije za tehnički pregled građevine, koja se osniva prema odredbama posebnog zakona.

(3) Komisija iz stavka 2. ovoga članka, pored poslova utvrđenih posebnim zakonom, utvrđuje da li su provedene mjere zaštite od požara utvrđene glavnim projektom.

(4) Kada uporabnu dozvolu za izgrađenu ili rekonstruiranu građevinu izdaje Ministarstvo graditeljstva i zaštite okoliša, poslove iz stavka 2. ovoga članka obavlja inspektor za zaštitu od požara Ministarstvu unutarnjih poslova u sjedištu (u daljnjem tekstu inspektor Ministarstva u sjedištu).

(5) Ako se prilikom tehničkog pregleda građevine utvrdi da kod njene gradnje ili rekonstrukcije nisu provedene mjere zaštite od požara predviđene u glavnom projektu, postupit će se prema propisima u području građenja.

Članak 17.

(1) Za finalnu obradu vodoravnih i okomitih površina izlaza i izlaznih puteva u objektima smiju se ugrađivati samo materijali određenih požarnih karakteristika.

(2) Za ugrađene materijale iz stavka 1. ovoga članka izvođač radova dužan je pribaviti ispravu od ovlaštene pravne osobe o požarnim karakteristikama i dati je na uvid komisiji iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Ministar unutarnjih poslova donijet će propise o uvjetima koje glede zaštite od požara moraju zadovoljiti materijali iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 18.

(1) Vlasnici građevina, građevinskih dijelova i prostora dužni su održavati u ispravnom stanju

postrojenja, uređaje, električne, plinske ventilacijske i druge instalacije, dimnjake i ložišta kao i druge uređaje koji mogu prouzročiti nastajanje i širenje požara, sukladno tehničkim normativima, normama i uputama proizvođača, o čemu moraju posjedovati dokumentaciju.

(2) Ako se ne može utvrditi vlasnik iz stavka 1. ovoga članka, obveze utvrđene stavkom 1. ovoga članka preuzima korisnik.

(3) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora, kad se ne može utvrditi vlasnik, dužni su održavati u ispravnom stanju uređaje, opremu i sredstva za dojavu, gašenje i sprečavanje širenja požara te druge zaštitne uređaje i instalacije sukladno tehničkim normativima, normama i uputama proizvođača, o čemu moraju posjedovati dokumentaciju.

Članak 19.

Vlasnici i korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora međusobne obveze utvrđene člankom 18. mogu urediti ugovorom, sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima.

Članak 20.

(1) Za izvedene stabilne instalacije namijenjene za gašenje ili dojavu požara, detekciju zapaljivih plinova i para te druge zaštitne uređaje i instalacije koje služe za sprečavanje nastajanja i širenja požara i eksplozija, izvođač radova je dužan pribaviti ispravu od ovlaštene pravne osobe o ispravnom djelovanju tih instalacija i uređaja i zapisnik o obavljenom pregledu od ovlaštene pravne osobe i dati ih na uvid komisiji iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Ispravnost instalacija iz stavka 1. ovoga članka mora se provjeravati najmanje jednom godišnje od strane ovlaštene pravne osobe, sukladno tehničkim normativima, normama i uputama proizvođača. O obavljenoj provjeri vodi se evidencija u kojoj se unosi kad je provjera obavljena. tko ju je obavio i što je provjerom utvrđeno.

(3) Djelatnici ovlaštenih organizacija iz stavka 1 i 2. ovoga članka koji obavljaju ispitivanja, moraju imati položen stručni ispit za obavljanje ispitivanja.

(4) Ministar unutarnjih poslova propisuje posebne tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati ovlaštene pravne osobe iz stavka 1. i 2., ovoga članka.

(5) Ministar unutarnjih poslova propisuje program i način polaganja ispita iz stavka 3. ovoga članka.

(6) Ministar unutarnjih poslova izdaje ovlaštenje za obavljanje poslova iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 21.

(1) Proizvodnja i promet uređaja, opreme i sredstava namijenjenih za gašenje, dojavu i sprečavanje širenja požara te drugih zaštitnih uređaja i instalacija obavljaju se sukladno posebnim propisima.

(2) U proizvodnji, postupcima i uslugama u kojima se koriste uređaji, oprema, sredstva i instalacije iz stavka 1. ovoga članka, za koje nisu donijete hrvatske norme, mogu se primjenjivati strane norme, sukladno Zakonu o normizaciji.

(3) Uređaji oprema, sredstva i instalacije iz stavka 1. ovoga članka, koji se uvoze iz inozemstva, mogu se stavljati u promet samo ako je uvoznik pribavio ispravu ovlaštene pravne osobe o ispravnosti tih uređaja, opreme, sredstava i instalacija, kao i njihove podobnosti za namijenjenu svrhu. Za svaki uvezeni uređaj i svaku uvezenu količinu opreme istovrsnih dijelova nekog uređaja ili sredstava za gašenje, dojavu i sprečavanje širenja požara, uvoznik je dužan pribaviti navedenu ispravu, osim ako je to drugačije regulirano međudržavnim sporazumima.

(4) Kad je posebnim propisom određeno da je za stavljanje u promet uređaja, opreme, sredstava i instalacija iz stavka 1. do 3. ovoga članka potrebno odobrenje nadležnog tijela, takvo odobrenje izdaje ministar unutarnjih poslova.

(5) Odredbe stavaka 2. do 4. ovoga članka odnose se i na zaštitnu i drugu osobnu opremu koju vatrogasci koriste kod gašenja požara i drugih tehničkih intervencija.

(6) Ministar unutarnjih poslova propisuje posebne tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati pravne osobe iz stavka 3. ovoga članka.

(7) Ministar unutarnjih poslova izdaje ovlaštenje za obavljanje poslova iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 22.

(1) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora dužni su posjedovati uređaje, opremu i sredstva za gašenje požara.

(2) Vrsta uređaja, opreme i sredstava iz stavka 1. ovoga članka, kao i mjesta na kojim se postavljaju, određuju se posebnim propisima.

(3) Ministar unutarnjih poslova donijet će propise o izboru i određivanju količine aparata za gašenje požara, uvjetima koje moraju ispunjavati pravne osobe i radnje koje obavljaju kontrolu ispravnosti, servisiranje i održavanje aparata te rokove za provedbu kontrole ispravnosti i servisiranja.

(4) Uređaji, oprema i sredstva za gašenje požara moraju se namjenski koristiti, biti u ispravnom stanju i posebno označeni te uvijek dostupni za uporabu.

(5) Kontrolu ispravnosti i servisiranje aparata iz stavka 3. ovoga članka mogu obavljati pravne osobe, radnje te stručne službe, koje su tehnički i kadrovski osposobljene, na temelju ovlaštenja ministra unutarnjih poslova.

(6) Djelatnici koji obavljaju nadzor ispravnosti i servisiranje aparata iz stavka 3. ovoga članka, moraju imati za obavljanje tih poslova položen stručni ispit.

(7) Program i način polaganja ispita iz stavka 6. ovoga članka propisuje ministar unutarnjih poslova.

(8) Popis ovlaštenih pravnih osoba, koje obavljaju poslove iz članka 20. stavka 1. i 2. i članka 21. stavka 3. ovoga Zakona te subjekti iz stavka 5. ovoga članka, objavljuje se u "Narodnim novinama".

Članak 23.

(1) U svrhu sprečavanja i otklanjanja opasnosti od požara obavezno se osigurava vatrogasno dežurstvo, odnosno motrilačko - dojavna služba i odgovarajuća oprema i sredstva za gašenje požara:

1. u građevinama za vrijeme održavanja priredbi, sajmovi, izložbi ili sličnih prigoda;

2. na određenim vanjskim prostorima u vrijeme kada je opasnost za nastajanje požara na takvim prostorima vjerojatno ili očita (obavljanje žetve i vršidbe većeg obima, velika gradilišta, nacionalni parkovi, šume i slično).

(2) Vatrogasno dežurstvo, odnosno motrilačko - dojavnu službu u slučajevima iz stavka 1. točka 1. ovoga članka, dužan je osigurati organizator, a iz stavka 1. točka 2. Ovoga članka vlasnik, odnosno korisnik ako se ne može utvrditi vlasnik navedenih građevina, odnosno površina.

Članak 24.

Na području Grada Zagreba, grada ili općine gdje nije organizirano vatrogasno dežurstvo, odnosno motrilačko - dojavna služba iz članka 23. ovoga Zakona, a postoji vjerojatnost od izbijanja požara većeg obima, poglavarstvo Grada Zagreba, grada i općine, na osnovi procjene ugroženosti od požara, dužno je organizirati takvo dežurstvo, odnosno službu.

Članak 25.

(1) Tehnološki procesi u kojima se koriste ili proizvode zapaljive tekućine i plinovi ili eksplozivne tvari mogu se obavljati samo u građevinama ili njenim dijelovima koji su odvojeni od drugih proizvodnih i skladišnih dijelova građevine vatrootpornim pregradama koje onemogućavaju širenje požara.

(2) Tehnološki procesi iz stavka 1. ovoga članka kao i radovi s otvorenim plamenom u blizini zapaljivih tekućina, plinova, eksplozivnih i drugih tvari koje mogu izazvati požar moraju biti organizirani na način da opasnost od požara bude otklonjena, odnosno svedena na najmanju mjeru, ovisno o prirodi i uvjetima rada.

(3) Građevine iz stavka 1. ovoga članka mogu se graditi samo na mjestima gdje njihova izgradnja ne ugrožava sigurnost od požara postojećih građevina ili okolnog prostora.

IV. VATROGASNE POSTROJBE I UDRUGE

Članak 26.

(1) Radi sudjelovanja u gašenju požara, spaševanju osoba i imovine ugroženih požarom i eksplozijom, pružanja tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama, provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i obavljanja drugih djelatnosti utvrđenih planovima zaštite od požara osnivaju se vatrogasne postrojbe i udruge dobrovoljnih vatrogasaca.

(2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka, vatrogasne postrojbe i udruge obavljaju bez obzira o čijoj se imovini radi, a o obavljenim poslovima dostavljaju izvješće nadležnoj policijskoj upravi.

Članak 27.

Osnivanje, organizacija i ostala pitanja od važnosti za djelovanje vatrogasnih postrojbi, udruga dobrovoljnih vatrogasaca i njihovih udruženja uredit će se posebnim zakonom, propisima donesenim na temelju zakona i općim aktima udruga građana.

V. GAŠENJE POŽARA

Članak 28.

(1) Svaka osoba koja primijeti neposrednu opasnost od nastanka požara ili primijeti požar, dužna je ukloniti opasnost, odnosno ugasiti požar ako to može učiniti bez opasnosti za sebe ili drugu osobu. Ako ta osoba to ne može učiniti sama, dužna je obavijestiti najbližu vatrogasnu postrojbu, policijsku upravu, stanicu ili ispostavu, centar za obavješćivanje i uzbunjivanje ili drugo tijelo jedinice lokalne samouprave i uprave.

(2) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora te ostale fizičke osobe dužni su odmah obavijestiti nadležnu policijsku upravu, stanicu ili ispostavu o svakom požaru koji kod njih nastane.

Članak 29.

Sustav organiziranja i rukovođenja akcijama gašenja požara i tehničkih intervencija uredit će se posebnim zakonom.

VI. NADZOR NAD PROVEDBOM MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 30.

(1) Nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara utvrđenih ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju zakona obavljaju inspektori policijskih uprava i inspektori Ministarstva u sjedištu.

(2) Nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara u šumama obavljaju i šumarski inspektori koji u obavljanju ovih poslova imaju ovlasti inspektora zaštite od požara policijske uprave.

(3) Nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara na poljoprivrednom zemljištu obavljaju i poljoprivredni inspektori koji u obavljanju ovih poslova imaju ovlasti inspektora zaštite od požara policijske uprave.

Članak 31.

(1) Odlukom predstavničkog tijela Grada Zagreba, grada, odnosno općine, uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova, može se propisati da određene poslove kontrole provedbe propisanih mjera zaštite od požara utvrđenih ovim Zakonom i propisima donijetim na temelju zakona obavljaju vatrogasne postrojbe i vatrogasne udruge.

(2) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka odredit će se:

1. vrsta građevina, građevinskih dijelova i otvorenog prostora koji će biti obuhvaćeni kontrolom,
2. način i postupak obavljanja poslova kontrole,
3. način izvješćivanja nadležne policijske uprave o nedostacima utvrđenih kontrolom,
4. uvjeti koje moraju ispunjavati osobe za obavljanje poslova kontrole u pogledu stručne spreme.

(3) Ministar unutarnjih poslova propisuje obrazac iskaznice kojom se utvrđuje identitet osobe ovlaštene za obavljanje poslova kontrole, ovlaštenja te način njenog izdavanja.

Članak 32.

(1) Poslove inspektora Ministarstva u sjedištu može obavljati osoba koja ima visoku stručnu spremu tehničkog smjera i položen stručni ispit.

(2) Poslove inspektora policijske uprave može obavljati osoba koja ima visoku ili iznimno višu stručnu spremu tehničkog ili drugoga odgovarajućeg smjera i položen stručni ispit.

(3) Ministar unutarnjih poslova propisuje program i način polaganja stručnog ispita za inspektore iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 33.

(1) U obavljanju nadzora inspektor policijske uprave i inspektor Ministarstva u sjedištu ima pravo pregledati sve zatvorene prostorije i otvorene prostore, postrojenja i uređaje te poduzeti druge radnje potrebne za utvrđivanje primjene propisanih i naređenih mjere zaštite od požara.

(2) U obavljanju nadzora inspektor policijske uprave i inspektor Ministarstva u sjedištu može ući u dom na traženje stanara ili u slučaju otklanjanja ozbiljne neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi ili imovine većeg opsega.

(3) Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora, dužni su omogućiti

obavljanje inspekcijskih poslova i inspektoru za zaštitu od požara dati na uvid propisanu dokumentaciju i pružiti potrebne podatke i obavijesti.

Članak 34.

(1) Ako u obavljanju nadzora inspektor policijske uprave i inspektor Ministarstva u sjedištu utvrdi da se pri gradnji građevine ne provode mjere zaštite od požara predviđene u glavnom projektu, o tome će obavijestiti nadležno tijelo graditeljstva.

Članak 35.

(1) Ako u obavljanju nadzora inspektor policijske uprave i inspektor Ministarstva u sjedištu utvrdi

da se u prometu nalazi oprema ili sredstva za gašenje i dojavu požara te drugi zaštitni uređaji i instalacije koje ne ispunjavaju uvjete iz članka 21. ovoga Zakona rješenjem će narediti da se ta oprema ili sredstva povuku iz prometa.

(2) Žalba na rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 36.

(1) O obavljenom pregledu inspektor za zaštitu od požara je dužan sastaviti zapisnik.

(2) Primjerak zapisnika uručuje se vlasniku, odnosno korisniku građevine, građevinskog dijela i prostora kod kojeg je pregled obavljen.

Članak 37.

(1) U obavljanju svojih poslova inspektor za zaštitu od požara je dužan surađivati s drugim inspekcijama te pravnim osobama i stručnim službama.

Članak 38.

(1) U obavljanju nadzora inspektor za zaštitu od požara je dužan čuvati kao tajnu podatke koji su na temelju zakona ili općim aktom određeni državnim, službenim ili po slovnim tajnom.

Članak 39.

(1) U svrhu sprečavanja nastajanja i širenja požara, omogućavanja spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom i omogućavanja gašenja požara ministar unutarnjih poslova, odnosno nadležna policijska uprava, rješenjem će narediti vlasniku, odnosno korisniku građevine, građevinskog dijela i prostora da poduzmu određene mjere zaštite od požara propisane zakonom propisima donesenim na temelju zakona, priznatim pravilima tehničke prakse, planovima zaštite od požara i drugim odlukama tijela Republike Hrvatske, Grada Zagreba, županije, kotara, grada ili općine te pravnih osoba, a naročito da:

1. dovedu u ispravno stanje postrojenja, instalacije ili uređaje;
2. obave rekonstrukciju građevine ili pojedinih prostora u njoj;
3. uklone otpad iz zatvorenih i otvorenih prostora koji je nastao u procesu rada ili je odložen na, posebnim zakonom, zabranjenim mjestima;
4. uklone predmete iz prostorija, ili prostora, koji predstavljaju opasnost od nastajanja i širenja požara ili onemogućavaju brz i siguran izlazak iz ugrožene građevine ili prostora;
5. održavaju sve šumske ceste i puteve u stanju koje omogućava svakodoban pristup vatrogasnim vozilima;
6. izvedu stabilne, polustabilne, mobilne, odnosno druge odgovarajuće uređaje i instalacije za dojavu i gašenje požara te druge zaštitne uređaje i instalacije;
7. izvedu potrebne izlaze iz građevine ili građevinskog dijela radi omogućavanja brzog izlaska osoba u slučaju požara;
8. onemogućavaju pristup vozilima koja pri radu mogu izbacivati iskre na mjestima gdje bi to predstavljalo opasnost od požara;
9. dovedu u ispravno stanje vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara ili tu opremu i sredstva postave na određeno mjesto ;
10. uklone odnosno izmijene one elemente na postrojenjima, instalacijama i uređajima koji pri uporabi mogu prouzročiti požar;
11. uklone zapaljive tvari koje su ugrađene u konstruktivne elemente građevine ili kojima su obrađene vodoravne ili okomite površine izlaza i izlaznih putova ako ti elementi predstavljaju opasnost za nastajanje ili brzo širenje požara;

12. onemogućuje ubacivanje izvana predmeta koji bi mogli prouzročiti požar u građevini ili otvorenom prostoru na koji je pristup ograničen;

13. nabave određenu količinu i vrstu tehničke opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara;

14. osiguraju vatrogasna dežurstva u građevinama ili vanjskom prostoru.

(2) Ministar unutarnjih poslova rješenjem će zabraniti iz razloga neposredne opasnosti od požara:

1. držanje sirovina, gotovih proizvoda ili drugih predmeta u zatvorenim i otvorenim skladišnim prostorima;

2. uporabu otvorene vatre u zatvorenim i otvorenim prostorima (pušenje, zavarivanje, svjetiljke s otvorenim plamenom, otvorena ložišta, elektroinstalacije koje nisu u sigurnoj izvedbi i sl.);

3. uporabu građevina, ili građevinskih dijelova postrojenja, instalacija ili drugih uređaja ako se njihovim preuređenjem ne može otkloniti nedostatak koji može prouzročiti požar;

4. uporabu uređaja, instalacija i sredstava dok se ne poduzmu mjere da se opasnost ukloni;

5. obavljanje određenog posla u građevini ili građevinskom dijelu, prostoriji odnosno prostoru (lakiranje, pretakanje zapaljivih tekućina i plinova, spaljivanje korova i sl.).

(3) Žalba protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 40.

(1) Ministarstvo unutarnjih poslova vodi evidenciju iz područja zaštite od požara za teritorij Republike Hrvatske, a policijska uprava za područje za koje je nadležna.

(2) Ministar unutarnjih poslova propisuje sadržaj evidencija iz stavka 1. ovoga članka te način njihova vođenja.

Članak 41.

(1) Ministarstvo u sjedištu:

1. analizira stanje zaštite od požara i poduzima mjere u cilju njezina unapređenja;

2. brine se o usavršavanju i stručnom osposobljavanju inspektora policijskih uprava;

3. obavlja i druge poslove koji su mu zakonom i drugim propisima, donesenim na temelju zakona, stavljeni u nadležnost.

(2) Inspektori Ministarstva u sjedištu mogu obaviti svaki inspekcijski posao u području zaštite od požara na teritoriju Republike Hrvatske.

Članak 42.

Ministar unutarnjih poslova može radi obavljanja nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara utvrđenih ovim Zakonom i propisima donijetim na temelju zakona, povjeriti obavljanje određenih stručno-tehničkih poslova (ekspertize, laboratorijska ispitivanja i sl.) odgovarajućim znanstvenim organizacijama, odnosno stručnim pravnim osobama i institucijama.

VII. VATROGASNA ŠKOLA

Članak 43.

(1) Vatrogasna škola u području zaštite od požara:

1. provodi školovanje i osposobljavanje vatrogasnih kadrova;
2. prati, razvija i primjenjuje stručne i znanstvene metode u području zaštite od požara;
3. obavlja stručno ispitivanje uzroka požara;
4. sudjeluje u izradi prijedloga normi i drugih propisa u području zaštite od požara;
5. obavlja i druge poslove u svezi sa zaštitom od požara.

(2) U dogovoru s nadležnim tijelima, u okviru svoje djelatnosti, Vatrogasna škola obavlja i osposobljavanje djelatnika za poslove civilne zaštite i za druge potrebe iz područja obrane, a prema programu tih tijela.

(3) Školovanje vatrogasnih djelatnika provodi Vatrogasna škola sukladno propisima koji reguliraju djelatnost srednjeg školstva.

Članak 44.

(1) Vatrogasna škola je organizacijska jedinica Ministarstva unutarnjih poslova.

(2) Poslovi i način rada Vatrogasne škole uređuju se općim aktom Ministarstva unutarnjih poslova.

VIII. FINANCIRANJE

Članak 45.

(1) Sredstva za aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara iz članka 3. stavka 5. ovoga Zakona osiguravaju se u državnom proračunu.

(2) Sredstva za provođenje mjera zaštite od požara, utvrđenih županijskim planom zaštite od požara i planom zaštite od požara Grada Zagreba, kotara, grada, odnosno općine, osiguravaju se u proračunu županije, Grada Zagreba, kotara, grada, odnosno općine.

(3) Financiranje vatrogasnih postrojbi, udruga i njihovih udruženja propisat će se posebnim zakonom.

Članak 46.

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora, sukladno planu zaštite od požara i svojim općim aktima o zaštiti od požara, osiguravaju sredstva za provedbu mjera zaštite od požara.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 47.

(1) Novčanom kaznom u dinarskoj protuvrijednosti od 700 do 7.000 DEM kaznit će se za privredni prijestup pravna osoba:

1. ako izda ispravu o glavnom projektu koji nije izraden sukladno ovom Zakonu, uvjetima uređenja prostora, tehničkim normativima i normama (članak 14.);
2. ako obavlja poslove iz članka 20., 21. i 22. bez odobrenja:

3 ako izda ispravu o ispravnosti stabilnih instalacija namijenjenih za gašenje ili dojavu požara te drugih zaštitnih uređaja i instalacija koje ne udovoljavaju tehničkim normativima i normama (članak 20. stavak 1. i 2. i članak 21. stavak 3.);

4. ako obavlja poslove kontrole ispravnosti i servisiranja ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata bez ovlasti (članak 22. stavak 5.) ili ih obavlja protivno propisima.

(2) Za privredne prijestupe iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u dinarskoj protuvrijednosti od 150 do 700 DEM.

Članak 48.

(1) Novčanom kaznom u dinarskoj protuvrijednosti od 210 do 2.100 DEM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako ne sudjeluje u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom (članak 2. stavak 2.);
2. ako ne donese opći akt kojim utvrđuje mjere i poslove u svezi s provedbom i unapređenjem zaštite od požara, ili ne provodi mjere koje se odnose na unapređenje sustava zaštite od požara te mjera predviđene općim aktom o zaštiti od požara ili drugim općim aktima (članak 9.);
3. ako ne prati i ne analizira uzroke zbog kojih može nastati požar ili koji olakšavaju njegovo širenje (članak 11.);
4. izvođač radova, ako za fiskalnu obradu vodoravnih i okomitih površina izlaza i izlaznih puteva u objektima ugrađuje građevinske materijale koji ne udovoljavaju određene požarne karakteristike (članak 17.);
5. ako ne održava u ispravnom stanju postrojenja, uređaje, električne, plinske, ventilacijske i druge instalacije, dimnjake i ložišta kao i druge uređaje koji mogu prouzročiti nastajanje požara ili ako o održavanju ne posjeduju dokumentaciju (članak 18. stavak 1.);
6. ako ne održava u ispravnom stanju uređaje, opremu i sredstva za gašenje požara ili ako o održavanju ne posjeduju dokumentaciju (članak 18. stavak 3.);
7. ako ne ispita instalacije iz članka 20. stavka 2. najmanje jedanput godišnje od strane ovlaštene pravne osobe ili o obavljenoj provjeri ne vodi evidenciju (članak 20. stavak 2.);
8. ako stavi u promet uređaje, opremu i sredstva namijenjena za gašenje, dojavu i sprečavanje širenja požara za koje nije pribavljena isprava ovlaštene pravne osobe o njihovoj ispravnosti (članak 21. stavak 3.);
9. ako bez odobrenja stavlja u promet uređaje, opremu i sredstva namijenjena za gašenje ili dojavu požara za koje je potrebno odobrenje (članak 21. stavak 4.);
10. ako ne posjeduju uređaje, opremu i sredstva za gašenje požara sukladno propisima (članak 22.);
11. ako ne osigura vatrogasno dežurstvo odnosno motrilačko dojavnu službu, odgovarajuću opremu i sredstva za gašenje požara (članak 23.);
12. ako ne obavijesti policijsku upravu, policijsku stanicu ili ispostave o nastalom požaru (članak 28.);
13. ako onemogućava inspektora za zaštitu od požara u obavljanju njegovih poslova ili odbije dati na uvid propisanu dokumentaciju ili mu ne pruži potrebne podatke ili obavijesti (članak 33. stavak 3.);
14. ako ne provede rješenje inspektora policijske uprave ili inspektora Ministarstva u sjedištu (članak 35.);
15. ako ne provede rješenje ministra unutarnjih poslova ili policijske uprave (članak 39.);

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u dinarskoj protuvrijednosti od 100 do 210 DEM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 49.

Novčanom kaznom u dinarskoj protuvrijednosti od 100 do 210 DEM ili kaznom zatvora od 30 dana, kaznit će se za prekršaj pojedinac:

1. ako ne sudjeluje u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom (članak 2. stavak 2.);
2. ako kao vlasnik, odnosno korisnik građevine, građevinskog dijela ili prostora ne održava u ispravnom stanju postrojenja, uređaje, električne, plinske, ventilacijske i druge instalacije, dimnjake i ložišta kao i druge uređaje koji mogu prouzročiti nastajanje požara ili ako o održavanju ne posjeduje dokumentaciju (članak 18. stavak 1.);
3. ako ne započne gašenje ili ne obavijesti o nastalom požaru (članak 28. stavak 1 i 2);
4. ako onemogućava inspektora za zaštitu od požara u obavljanju njegovih poslova ili odbije da mu pruži potrebne podatke ili obavještenja (članak 33. stavak 3.);
5. ako ne provede rješenje inspektora policijske uprave ili inspektora Ministarstva u sjedištu (članak 35.);
6. ako ne provede rješenje ministra unutarnjih poslova ili policijske uprave (članak 39.).

Članak 50.

Iznosi novčanih kazni iz članaka 47., 48. i 49. ovoga Zakona revalorizirat će se po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan naplate kazne.

Članak 51.

(1) Za privredni prijestup iz članka 47. stavka 1. točka 3. i 4. ovoga zakona počinjenog drugi put, uz novčanu kaznu, izreći će se i mjera zabrane obavljanja djelatnosti u roku od 6 mjeseci.

(2) Za privredni prijestup iz članka 47. stavka 1. točka 3 i 4. ovoga Zakona počinjenog treći put uz novčanu kaznu, izreći će se mjera trajne zabrane obavljanja djelatnosti.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 52.

Ministar unutarnjih poslova, u okviru ovlasti utvrđenih zakonom, može provedbenim propisima koje donosi određivati prekršaje i propisivati kazne za te prekršaje.

Članak 53.

(1) Propise za čije je donošenje po ovom Zakonu ovlašten ministar unutarnjih poslova će donijeti u roku godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar unutarnjih poslova, u suglasnosti s nadležnim ministrom, u okviru ovlasti utvrđenih zakonom, donosi propise o uvjetima sigurnosti i zaštite od požara za građevine javne namjene, stambene, poslovne i druge građevine, šume i usjeve te ostale građevine u kojima postoji povećana opasnost nastajanja požara.

Članak 54.

(1) Predstavničko tijelo Grada Zagreba županije, kotara i grada, odnosno općine dužno je uskladiti plan zaštite od požara (članak 3.) s odredbama ovoga Zakona u roku 6 mjeseci od dana stupanja na snagu provedbenog propisa iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Pravne osobe, te stručne službe, dužne su uskladiti opće akte o zaštiti od požara (članak 9.) s odredbama ovoga zakona u roku s mjeseci od dana stupanja na snagu provedbenog propisa iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Ovlaštene organizacije iz članka 20. stavka 1. i 2., članka 21. stavka 3. i članka 22. stavka 5. ovoga Zakona dužne su, u roku 6 mjeseci od dana donošenja podzakonskih propisa koji reguliraju uvjete za obavljanje poslova ispitivanja, uskladiti svoje djelovanje s odredbama tih propisa.

Članak 55.

Inspektori za zaštitu od požara, zatečeni na tim radnim mjestima danom stupanja na snagu ovoga zakona, koji nemaju stručnu spremu propisanu člankom 32. ovoga Zakona mogu i dalje ostati na tim radnim mjestima pod uvjetom da steknu tu stručnu spremu u roku tri godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 56.

(1) Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o zaštiti od požara ("Narodne novine" br.11/91 - pročišćeni tekst i 14/91.) izuzev odredbi koje se odnose na organizaciju, rad, status i financiranje vatrogasnih jedinica, društva i saveza i gašenje požara.

(2) Propisi donijeti radi izvršavanja zakona iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi do donošenja propisa za izvršavanje ovoga Zakona, ako nisu u suprotnosti s njegovim odredbama.

Članak 57.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa : 214-01 /92-01 /02

Zagreb, 2. lipnja 1993.

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik Zastupničkog doma Sabora

Stjepan Mesić, v. r.
